

Kaikki on vinksin vonksin

KOTI POSTI

JARMO HAKANEN - Kalervo Manninen

Laskuvarjohyppääjä Martti Päivärinta istuu kypärä päässään, oikea käsi paketissa ja pienessä kaljassa Utin laskuvarjokerhon portailla ja hoilottaa iloisesti Peppi Pitkätossua myötäillen: — Kaikki on vinksin vonksin tai ainakin heikun keikun...

Vieressä nauravat vapautuneesti hänen toverinsa Markku Laksio ja Seppo Aho. Ovat nuo laskuvarjohyppääjät melkein yhtä rentoa porukkaa kuin ensimmäisen maailmansodan lentäjä-ässä. Kaikilla kolmella oli edellisenä iltana henki hiuskarvan varassa: hyppykone joutui tekemään pakkolaskun vilkkaan valtatie reunaan.

□□□□ Harvoin löytyy lentohaaverista humoristisia piirteitä.

Mutta kun hyppääjät Laksio, Päivärinta ja Aho sekä lentäjä Turunen konttasivat puiden väliin pystyyn jääneestä Cessna 180 hyllystä kuutosiellle, he puhkesivat hysteeriseen nauruun.

Sitten Turunen huitaisi kädellään kohti konetta ja sanoi:

— Olkoon siinä.

Muutamaa minuuttia aikaisemmin Cessna OH-CSL oli noussut ilmaan Utin lentokentältä ja lentosuunnitelman mukaan oli tarkoitus nousta aluksi kuuteensataan metriin heittämään alas streemiä, pitkällä hännällä varustettu paino, joka osoittaa hyppääjille tuulen suuntaan nähden edullisimman lähtöpaikan. Sitten oli määrä nousta 1300 metriin, josta Päivärinnan ja Ahon piti hypätä. Laksio kokeneempana olisi hypännyt korkeammalta.

Näkyvyys oli Turusen kertoman mukaan hyvä, tuuli kahdeksan solmua. Koneella oli lennetty sadan tunnin huollon jälkeen vain muutama tunti, joten sen piti olla erinomaisessa kunnossa. Polttoainetta oli kolmen tunnin lento. Koneita käytettiin maassa jonkin aikaa ennen lähtöä.

Terho Turunen on lentänyt kuutensataa tuntia, joista suurimman osan tällä samalla koneella. Hän on tottunut toimimaan ahtaalta kentältä, sillä koneen kotikentän pituus Savonlinnassa on vain 300 metriä ja molemmiin puoliin on järvi.

Näin kertoo Turunen tapahtumien nopeasta kulusta:

— Nousu oli normaalia kunnes moottori pysähtyi. Maantie näkyi alla, mutta minä olin viimeiseen asti varma, että se vielä käynnistyy ja lähtee siitä. Sellainen oli ensi käsitys, että se oli bensinihääriö. Käänsin tankkien hanat toisinpäin, sitten magneetit ja kun ei lähtenyt, niin ilmoitin pojille, että ottakaa kiinni, ollaan menossa maantielle.

— Virrat löin pois, magneetit pois, että jos se palamaan syytty vaan ei tiedä, oisko se siitä...

— Tien päällä huomasin, että siinä liikkui autoja molempiin suuntiin ja ohjasin sivuun. Ensin otti toinen siipi puuhun ja sitten se kääntyi ympäri ja nokalleen. Jotenkin on jäänyt mieleen, että toista liikkuvaa vastaan ei saa ajaa ja mahdollisimman kauan yritin tien suunnassa ja sitten poikkesin laitaan.

Laskua seuranneena päivänä Terho Turunen istuskeli Utin upseerikerholla ja jutteli tapahtuneesta rauhalliseen, hieman vähättelevään sävyyn. Hänelle metsään päättynyt pakkolasku ei ollut onnettomuus, se oli lentämiseen liittyvä tilanne, pakkotoimenpide, joka onnistui: kaikki koneessa olleet selvisivät vähäisin vammoin.

— Jos tuolla ajaa auto metsään ja siinä ei kukaan pahemmin loukkaannu, mutta auto menee ihan romuksi, niin ei siitä kirjoiteta. Mutta jos sama käy lentokoneelle, niin siitä tehdään numeroa, hän sanoo ja osoittaa samalla paikallista sanomalehteä, jossa kerrotaan laajasti Turusen pakkolaskusta.

— Olisi siinä voinut käydä toisinkin, hän miettii ja näyttää samassa lehdessä olevaa uutista, jossa kerrotaan aivan vastaavasta tilanteesta Italiassa: armeijan kuljetuskone yritti heti lentoon lähden jälkeen pakkolaskua valtatielle. Kone räjähti ja 18 ihmistä sai surmansa.

"En pelkää enää kaputtia"

Utin laskuvarjokerholla on huoneisto puutalossa Kouvolassa ratapenkereen vierellä. Tunnelma oli korkealla, ryhmäyslaskussa mukana olleet Markku Laksio, Martti Päivärinta ja Seppo Aho kertasivat hymy huulissa tovereilleen kokemustaan.

Päivärinta:

— Täytyy aina se rauhallisuus säilyttää. Kaputit ja kaikki finaalit hyvin rauhallisesti vaan. Joka järkälle tollanen pieni kaputti vaan lisää pientä varmuutta. En miekkään osaa kaouttia pelätä enää ollenkaan. Niinku siinäkin mä ajattelin vaan, että otetaan pieni lasku tonne kuutosiellle.

Laksio:

— Jotenkin on jäänyt mieleen, että toista liikkuvaa vastaan ei saa ajaa. Mahdollisimman kauan yritin tien suunnassa ja sitten poikkesin laitaan, kertoo konetta ohjannut Terho Turunen, kokenut yksityislentäjä, jonka pojallakin on jo lupakirja.

Laskuvarjokerhon hurjat vasemmalta: Martti Päivärinta: — Siinä otettiin semmosta rauhallista finaalia kuutosiellle. Markku Laksio: — No sehän alko hirvittämää heti. Sit alko puut vilistämää. Seppo Aho: — Katkesi nopeusrajoitusmerkki. 70 rajoitus. Että antaa mennä vaan.

Martti Päivärinnan suullinen kuvaus tästä asetelmasta. — Kyllä oli niin valokuvauksellinen asento sillä koneella silloin kun me siitä ulos kömmittiin. Ropelikin oli niin vääränä maata vasten. Rusetti oli vähän kiharassa. Hyvin oli parkkeerattu siihen neljän sopivan kokoisen puun väliin. Turunen tuumas, että olkoon siinä. Eikä sitä purkamatta pois saatukaan.

— Meinattiin jo aamusta alkaa hy-
pyt, mutta kun se sää oli semmonen.
Meidän oma kone oli Saksassa ja tää
Turunen pyydettiin viikonlopuksi len-
nättämään. Me ollaan käytetty T-len-
non Piper Cherokee Sixiä. Mutta tää
Turunen on meitä ennenkin hypyyt-
tänyt.

Päivärinta:
— Pääsiäisen jälkeen on yhtenä
lauantaina ollut kaksi keikkaa. Kun
ilmat ovat olleet niin huonot. Hyvin
rauhallinen toiminta on ollut viime
aikoina.

(yleistä naurua)

Laksio:
— Seppo ja Mara oli tarkoitus pudot-
taa tuhannestakolmestasadasta samal-
la kertaa ja minä meinasin mennä jon-
nekin tuhanteenviiteensataan. Stremeri
oli tarkoitus pudottaa kuudestasadasta
niinkuin normaalisti. Tilanne oli aika
normaali, ei siinä mitään. Konekin kävi
siinä parikymmentä minuuttia sitä
ennen. Lämmitti sitä, että ei siinä ben-
satankin hana ollut voinut kiinni jää-
dä, se olis pysähtynyt jo aikoja sitten.
Sitten lähdettiin ja se oli just että se
oli kentältä pois päässy kun se toppas.

Aho:
— Muistomerkki oli siinä alla ...

Päivärinta:
— Näin minä sitä kutostietä siinä ko-

se sammu.

Laksio:
— Sitte se pisti nokan alas ja vaihto
toiselle tankille, että jos siinä olis jotain
sellaista ollu. Kun mulle välähti mie-
leen, että oiskohan nyt bensatankit jää-
ny jotenkin ...

Aho:
— Kolmeks tunniksi oli bensa.

Päivärinta:
— Sillon ku se käänsi toiselle tankil-
le, niin jos siinä olis se vika ollu, että
bensa olis toisesta tankista loppunu, niin
se olis lähteny käyntiin. Et siinä on var-
masti joku muu vika kun bengan lop-
puminen.

Laksio:
— No sehän alko hirvittämmää heti.
Sit alko puut vilistää siinä tason
yläpuolella.

Päivärinta:
— Siinä otettiin semmosta rauhallista
finaalia sinne kutostielle ja ...

Laksio:
— Kyllä se oli vähemmän rauhal-
lista ...

Päivärinta:
— Kellä oli kellä ei.

Laksio:
— Ethän sie mitä voinu muuta ku
istuu.

Päivärinta:
— Kyllä minä luotin ainakin kuljet-

tajaan. Mie kattelin, että kutostie on
tossa ja otetaan siihen ja ei siinä mi-
tään.

Laksio:
— Mut sitten tuli niitä autoja ja sit-
ten se joutu korjaamaan sinne oikealle
päin ja se oikea siipi otti puuhun ja sit-
ten se kimmatti ympäri. Sen minä vie-
lä tajusin kun se puuhun otti se siipi,
mutta ympäri se meni niin nopeasti,
ettei sitä huomannutkaan.

Päivärinta:
— Mie katoin Laksion ilmettä, niin
perhana olis ollut valokuvauksellinen,
että ei sitä voi sanoin kertoa. Mutta
mitä sitä tekee, kun ei ole valokuvaus-
konetta mukana. Ottaa ovenkarmista
kiinni vaan ja antaa mennä, kyllä siinä
tietä riittää. Ja sitte kun Suomessa vielä
on tää oikeenpuolimmainen liikenne,
niin siellä kun tuli autoja vastaan, niin
Turunen teki ihan oikein, että se piti
siitä oikeenpuolen liikenteestä kiinni.
Että se koukkas sitä oikeeta kaistaa.
(remakkaa naurua)

Aho:
— Siitä meni yksi liikennemerkki
poikki. Nopeusrajoitus loppuu. Että
antaa mennä vaan.

Päivärinta:
— Se kiepautti noin ja myö parkkee-
rattiin se kone sit siihen. Oli neljä män-
Jatkuu sivulla 61

VINKSIN VONKSIIN

JATKOA

tyy just sopivasti. Ja se hidastu kun siivet otti vastaan ja me tehtiin oikein rauhallinen finaali siihen. Kone oli takas kentälle päin ja nokka maassa. Muuten oli rauhallinen finaali. Sitten mie kuule Make varmasti sanoin sulle, että sattuks sinuun mitenkään. Kun sun kesti ainakin mun mielikuvituksen mukaan jonkin aikaa ennen kuin sinä reagoit tähän tilanteeseen.

Laksio:

— Voi olla. Minä ainakin karjaisin, että ULOS!

Päivärinta:

— Mie kuulin, että Turunen olis sanonu saman.

Aho:

— Me ainakin Maken kanssa huudettiin molemmat. Bensaa tuli mun pääni vierestä sellaisena paksuna suihkuna.

Päivärinta:

— Sitte yritettiin niinku yhdessä mennä ulos.

Laksio:

— Minun niskaani. Siinä sattu polveen.

Päivärinta:

— Siitä myö sitten kanervikkoo suudeltiin vähän matkaa.

Laksio:

— Ryömittiin vähän matkaa.

Päivärinta:

— Sitten päästiin siihen pikatielle, kiitotielle, kuutostielle, mikä se on? Ja kun oltiin kaikki turvallisesti siinä, niin hysteeristä naurua naurettiin kaikki. Ja Turunen tuumas, että olkoon siinä.

Laksio:

— Ja lähti kävelemään pcis.

Päivärinta:

— Eihän se enää pystynyt siinä korkeuttakaan lisäämään.

(naurua)

Laksio:

— Ihmiset maantiellä eivät uskoneet, että me oltiin oltu koko siinä koneessa, kun me oltiin niin terveen näköisiä. Sitte nää, jotka meidät tunsi, niin ne huomasi kun me oltiin varjot selässä. Ne oli vähän silmät pyöreinä. Kyseli vaan, että sattuko.

Päivärinta:

— Mutta kyllä oli niin valokuvauksellinen asento sillä koneella silloin kun me siitä ulos kömmittiin. Ropelikin oli niin maata vasten. Rusetti oli vähän kiharassa.

Oikeastaan tuo alkukappaleen vertaus laskuvarjohyppääjät — ensimmäisen maailmansodan lentäjät on aika ontuva. Siinä mielessä, että nykyiset laskuvarjohyppääjät eivät pelkää lentokoneeseen nousemista lainkaan yhtä paljon, kuin ilmailun alkuaikojen lentäjät koneesta hyppäämistä.

Laksio, Päivärinta ja Aho kaipaavat taas taivaalle ja Para Commander teho-varjon varaan.

Mutta pari päivää meni kaputin juhlimisessa. Suru ei ilmassa paljon paina.

Päivärinta:

— Maken päivän kunniaksi tuli eilen otettua vähän kaljaa. Jätkät houkutteli, että lähe kato Uttiin. Pelataan vaikka flipperiä ja kaljasin täyttöä ja siitä se alko taas. Jätkät sano, että lähetääs motellille syömään. No, ruokahan mulle aina maistuu ja käytiin syömässä motelissa ja syötiinkin aika makeasti lihalientä, saateri...

(hillitöntä naurua)

Päivärinta:

— Sitten mie kävin kotona ilmottamassa, että herra vääpeli, poikanne on hengissä. Ja meidänkin muori vaahtos siinä, että minä olen ainakin sata kertaa sanonut, että jätä nuo hyppyhommat. Mie sanoin, että saat vielä ainakin toiset sata kertaa sanoa, ennenkuin jätän. □